

Lamsoor *Limonium vulgare* aan de Belgische kust, waardplant van meerdere organismen

Hans De Blauwe

Lamsoor is een zoutminnende plant die groeit op de schorren in de Zwinvlakte, in de Baai van Heist en in de IJzermonding te Nieuwpoort. Met deze enige drie vindplaatsen wordt deze plant in België als zeldzaam beschouwd. Het spreekt vanzelf dat de organismen die deze plant als enige waardplant gebruiken eveneens een heel beperkt voorkomen hebben. Maar als ze aanwezig zijn, kunnen ze dan ook massaal voorkomen.

Op 4 augustus 2013 nam ik deel aan een excursie van de sprinkhanenwerkgroep in het Zwin. In de Zwinvlakte stond behoorlijk wat Lamsoor in bloei. Bij nader onderzoek van de planten bleken een aantal gasten van deze waardplant aanwezig. Op 28 augustus 2013 bezocht ik met Chantal Martens de Baai van Heist om insecten te inventariseren. Ook daar groeit Lamsoor.

In de Zwinvlakte vond ik op meerdere planten volwassen Keizersgalmotten *Goniodoma limoniella* (nachtvlinder - microlepidoptera). De larven voeden zich met de zaden, ze maken er draagbare kokers mee die worden achtergelaten naargelang de larve groeit. Daarna boren ze in de steel en overwinteren er om dan te verpoppen.

Op beide locaties vonden we een paar planten waarvan de bloeistengels volledig overdekt waren met de bladluiz *Staticobium limonii*. Deze luis brengt de geïnfecteerde planten zichtbaar veel schade toe want op geen enkele van de bloeistengels waren bloemen aanwezig. Gelukkig was het aantal geïnfecteerde planten heel gering. Ik nam enkele foto's van stengels met bladluizen. Nadien herkende ik op een foto genomen in de Baai van Heist nog een andere nachtvlinder die aan deze waardplant gebonden is: een rups van de Lamsoorvedermot *Agdistis bennetii*. De groene rups met puntvormige uitstulping op het laatste segment leeft op de bladeren van Lamsoor.

Op de bladeren vond ik ook de Lamsoorroest *Uromyces limonii*.

Roesten zijn schimmels die parasiteren op planten. Ze dringen binnen via een huidmondje en vormen daar een vruchtlichaam. Ze kunnen 1 tot 5 typen van sporen vormen (spermatia, aeciosporen, urediniosporen, teliosporen en basidiosporen). Sommige soorten kunnen alle sporentypen vormen op één plantensoort (vb. Lamsoorroest), andere doen aan waardwisseling waarbij het ene type op plant A en het andere op plant B gevormd wordt (vb. look-

populierenroest). Aeciosporen worden gevormd in een vruchtlichaam dat aecium (mv.aecia) heet, teliosporen worden gevormd in een telium. De verschillende vruchtlichamen hebben een typische vorm. Aecia komen op lamsoor voor in juni-juli, aan weerszijden van het blad, vaak op rode tot bruine plekken in ronde groepen of op de nerven in langwerpige groepen. De aeciosporen zijn gelig van kleur. Telia bij deze soort komen verspreid voor of in cirkelvormige groepjes, in juli-oktober, ze zijn rond tot langwerpig, kussenvormig en zwart.

Het zou de tweede en derde waarneming zijn voor België. Eerder materiaal (jaren 40?) uit Nieuwpoort zou in Gent gedeponeerd zijn, aldus Hugo Ruyssveldt die het huidige materiaal microscopisch bevestigde. In het Zwin ging het om aecia in ronde groepen op het blad of langwerpig over de nerf, in de Baai van Heist betrof het aecia en telia.

Het is bijzonder leuk om op voorhand van een plant te weten welke organismen hem als waardplant verkiezen. Deze voorkennis vergroot de kans om effectief meer te ontdekken in de natuur. Bij deze plant leverde het waarnemingen op van een aantal zeer uiteenlopende organismen die zeer zelden gemeld worden. Veel heeft te maken met de beperkte groeiplaatsen van Lamsoor en met het feit dat weinig mensen zich bezig houden met nachtvlinders en nog minder met roesten of bladluizen.

Summary

The saltmarsh inhabiting common sea-lavender *Limonium vulgare* is a host plant to many organisms. The author mentions the micromoths *Goniodoma limoniella* and *Agdistis bennetii*, the aphid *Staticobium limonii* and the rust *Uromyces limonii* from Belgian localities.

Bronnen

TERMORSHUIZEN, A.J., SWERTZ, C.A. 2011. Roesten van Nederland. Uitgever A.J. Termorshuizen, Doorwerth. 424 pp.

<http://www.microlepidoptera.nl/soorten/species.php?speciescode=420010&p=1>

<http://www.microlepidoptera.nl/soorten/species.php?speciescode=260020&p=1>

<http://www.ecomare.nl/index.php?id=3690&print=1>

Foto 1: lamsoorroest aecia - Het Zwin (Foto : Hans De Blauwe)

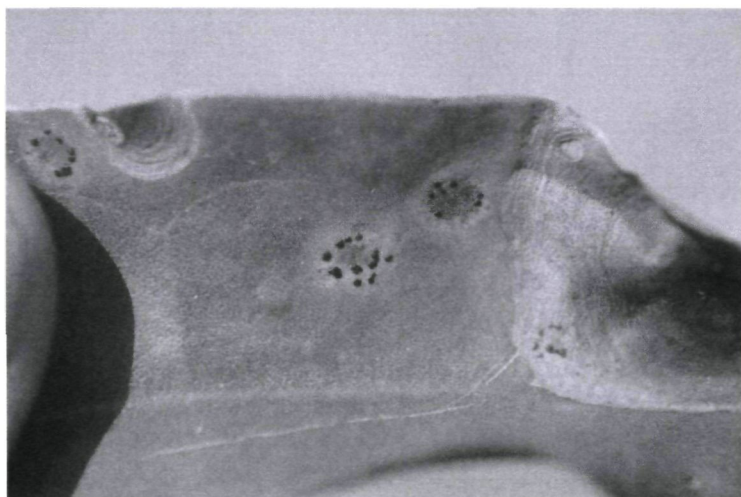

Foto 2: lamsoorroest telia - Baai van Heist (Foto : Hans De Blauwe)